

6

Har jeg nogle halv søskende?

Vi hører ofte spørgsmålet: "Har jeg nogle halvsøskende?" Det kan være, at man faktisk ved, at det er tilfældet, eller man har en mistanke om det. I de fleste tilfælde er der tale om, at man tænker, at ens far har fået flere børn – før, under eller efter forholdet til ens mor. Det kan være, at forældrene har været gift, men er blevet skilt. Eller det kan være, at ens far har haft et løst forhold til ens mor, og de aldrig har været gift. Eller i øvrigt mange andre situationer.

Det kan synes at være en naturlig sag at få oplyst, om ens far har andre børn. Men det er det desværre ikke. At have børn er i Danmark en privat sag, og der er en række begrænsninger i muligheden for at finde halvsøskende. Man må som udgangspunkt antage, at de er nulevende og med et fødeår, der ikke ligger så langt fra ens eget.

Man har ret til som borger i Danmark at se, hvad der står i CPR om en selv, og i mange tilfælde vil der stå, hvem ens forældre er. Det er derfor nærliggende at tro, at man så tilsvarende kan få at vide, hvad der står af børn i CPR efter ens far eller mor – og mange er nok dukket op på borgerservice med antagelsen om, at det kunne man få oplyst. Men sådan er det ikke, i hvert fald ikke ifølge CPR-loven.

En særlig situation er, hvis man er adopteret, og gerne vil finde halv- eller helsøskende efter sin biologiske familie. Her bliver opgaven at finde ens biologiske familie, og det er en god idé at starte med at henvende sig til Ankestyrelsen, der i dag står for adoptioner i Danmark.

Kirkebøger

Skal man finde børn født frem til ca. 1960, er kirkebøgerne en god kilde. Kirkebøgerne er generelt skannet frem til 1960 (med enkelte undtagelser), og for enkelte sogne også lidt efter

dette tidspunkt. Hvis man derfor mener, at evt. halvsøskende er født inden 1960, kan man lede efter fødsler i de relevante kirkebøger på Arkivalieronline hos Rigsarkivet.

Da kirkebøgerne generelt ikke er søgbare efter ca. 1924, er der nogle forudsætninger, der skal til, for at man kan finde et barn efter sin far. Den ene er, at man ved, hvilket geografisk område barnet er født i, og at man derved har en overskuelig opgave med at gennemgå kirkebøgerne. Den anden er, at faren skal være nævnt i kirkebogen, hvilket jo langt fra altid er tilfældet ved børn født uden for ægteskab.

Nr	Fødselsår og -dag.	Fødested. (På landet: By, sogn, herred og amt. Har gården eller huset særegt navn, må det anføres. I købstad: Købstaden og tillige sognet, hvis der i byen er mere end et sogn, samt derhos altid gade og husnummer.)	Barnets fulde navn.	Forældrenes fulde navn efter forevisning af døbs- og vielseattest eller i alt fald vielsesattest eller ved eftersyn i kirkebogen; deres stilling, bopæl, fødselsår og -dag samt sted og dato for deres vielse. (Barnets ægte fødsel må altid dokumenteres ved vielsesattest eller ved eftersyn i kirkebogen).	Dåbsår og -dag.	Af hvem og hvor dåbs-handlingen er foretaget. Er den foretaget i kirken, anføres kirkens navn, ved hjemmedåb anføres til-lige år og dag for frem-stillingen i kirken samt dennes navn.
98	1957 31 marts	Odense Ansgars Logn Sintssygehuset	Poul Jørgen Madsen	Husassistent Birgit Elisabeth Madsen f. 20.6.38 i Rigshospitalet Kjellervej 120 Fader: Vognmand Henry Madsen f. 6.12.25 i Beflinge, Skanderupvej 120	1957 27 Oktober	provst Trogholt i St. Anndals Kirke

Poul Jørgen Madsen blev født uden for ægteskab af husassistent Birgit Elisabeth Madsen, der åbenbart tjente hos vognmand Henry Madsen, der også ifølge faderskabsagen var far til barnet

Antager man, at barnet er født efter 1960, men for mindst 50 år siden, har man i de fleste tilfælde mulighed for at se kirkebogen fysisk på Rigsarkivet. Der er nemlig kun 50 års adgangsbeholdning på kirkebøger med født (kræver dog tilladelse, men den er pro forma, og den udstedes på læsesalen ved lånet). Igen kræver det dog, at man har en idé om, for hvilket eller hvilke sogne, man skal bestille kirkebøgerne, og at faderens navn er nævnt ved fødslen.

Er antagelsen, at barnet er født for mindre end 50 år siden, får man normalt ikke adgang til kirkebogen med fødslen.

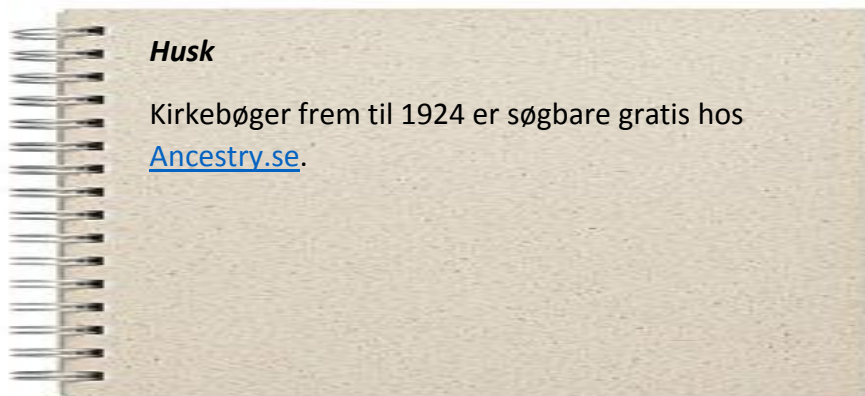
Det ville være rart, hvis man kunne søge efter sin fars navn i alle landets kirkebøger, men det er desværre ikke muligt for kirkebøger efter 1924 (kirkebøger før 1924 er søgbare gratis på Ancestry.se). Kirkebøger over født efter 1924 og frem til 1960 er under indtastning på siden Danishfamilysearch.dk – i øjeblikket er der indtastet ca. 20 % af de danske kirkebøger. Desværre er farens navn ved fødslen ikke altid indtastet, og desuden kræver det som i de andre tilfælde, at ens fars navn faktisk er nævnt i kirkebogen.

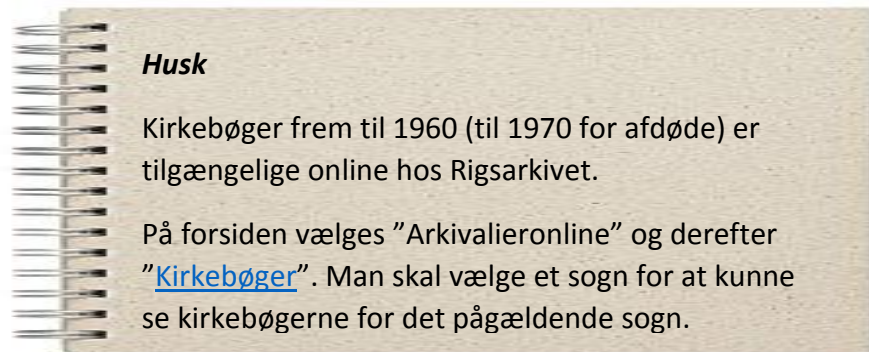
En anden brug af kirkebogen er at tjekke oplysningerne, hvis ens far er afdød, og det er mindst 10 år siden, at han døde. Hvis ens far døde inden 1970, findes kirkebogen med afdøde som regel online på Arkivalieronline hos Rigsarkivet. Er han død efter 1970, kan det være en ide at slå hans dødsfald op i den fysiske kirkebog hos Rigsarkivet. Dette er muligt, hvis dødsfaldet er ældre end 10 år, og hvis den pågældende kirke har separate kirkebøger for dødsfald. Desuden forudsætter det, at den pågældende kirkebog er afleveret til Rigsarkivet.

Der kan i kirkebogen ved dødsfaldet være forskellige nyttige oplysninger om faren, fx navn og detaljer om en eventuel ægtefælle og sagsnummer til en skifteretssag. Husk at tjekke, hvad der står længst til højre under bemærkninger – det er her, der kan være nævnt sagsnumre m.v.

Dødsdagen (år og dato) og dødsstedet. <small>(På landet: By, sogn, herred og amt. I købstad: Købstaden og tillige sognet, hvis der i købstaden er mere end et sogn).</small>	Begravelsesdagen (år og dato) og begravelsesstedet. <small>(På landet: Kirkegården, sognets og herredets navn. I købstad: Kirkegården og købstadens navn). Er jordpakstolen foretaget anstøds, anføres det med opgivelse af sted og dato.</small>	Den afdødes fulde navn <small>(så vidt muligt efter forevist dåbs- eller fødselsattest eller ved eftersyn i kirkebogen).</small>	Den afdødes stilling (erhverv) og bopæl (= sidste faste opholds- sted, betegnet på landet ved by, sogn, herred og amt, i køb- stad ved købstaden, gaden og husnummeret), fødested (sogn eller købstad), fødselsår og -dag samt ægteskabelig stilling (gift, gift, enkemand, fraskilt). Var eller havde den afdøde været gift, anføres tillige, så vidt muligt, ægtefælens fulde navn og stilling samt deres sidste fælles bopæl. For så vidt oplysning derom kan erholdes, anføres den afdødes forældre (for børn, fødte udenfor ægteskab, moderens) fulde navn, stilling og bopæl.	Den afdødes alder (fødselsår og -dag).	Af hvilken præst begra- velsen (jerd- pakstolen) er foretaget.	Anmærkninger. <small>Her anføres bl. a. for hvilken skifte- ret dødsfaldet er anmeldt samt dato for skifterets attest, om anmeld- elsen, dato for eventual tilbeding af begravelsen til dødsdøds kirke- bøger og dato for eventual med- delelse om begravelsen fra begra- velsesstedet.</small>
1965 10. juni, Dalby Sogn, Mr. Tomsen, Herred, Vejle Amt.	1965 14. juni, Lindens Kirkegård Kolding.	Piotr (kaldet Peter) Sowinski	Fødselsattest landarbejder, Dalby Sogn, Mr. Tomsen Herred, Vejle Amt, født i Jamina, Polen, 14. august 1886, gift med 2 flerkvante hznieskyer, født Wajezky, Dalby Sogn, Vejle Amt. - Bryneoplysning om afdødes forældre.	78 år født 14. august 1886)	Romersk katolsk præst J. Jørgensen Kolding.	Fødselsattest af 10. juni 1965. - Meddel fra Kolding skifteret af 11. juni 1965 - Begravelsen tilbedingsattest 14. juni 1965.

En polsk arbejder døde i Dalby Sogn ved Kolding den 10. juni 1965 i en alder af 78 år. Piotr Sowinski blev begravet den 14. juni i Kolding af en katolsk præst. I bemærkningerne står der blandt andet, at der er en attest fra Skifteretten i Kolding af 11. juni 1965.

Skifter

Børn, der ikke har haft kontakt til deres far af forskellige årsager, tænker ofte, at de automatisk får besked, når deres far dør – og derigennem få oplysninger om faren og dennes eventuelle børn. Dette er langt fra altid tilfældet.

Der er tre hovedgrunde til, at man ikke automatisk får besked, når ens far dør, hvis man ikke har haft kontakt til ham:

1. Boet udlægges som boudlæg. Det vil sige, at skifteretten opgør værdien af boet til under kr. 49.000 (2023-niveau) og udbetaler dette beløb til den, der skal forestå begravelsen og dermed også betale begravelsesomkostningerne. Der bliver således ikke foretaget et skifte, og skifteretten har ingen grund til at opsøge eventuelle arvinger, da der ikke er arv til fordeling.
2. Der er en efterlevende enke, der får lov til at sidde i uskiftet bo. Det forudsætter, at skifteretten ikke er bekendt med, at der er særbørn i ægteskabet.

3. Der foretages skifte, men skifteretten kender ikke til barnets eksistens. Det er ikke sikkert, at CPR-registeret indeholder oplysninger om moderskab og faderskab, hvis barnet er født inden indførelsen af CPR i 1968. Er det tilfældet – og har barnet ikke haft kontakt til familien – er det sandsynligt, at skifteretten ikke kender til barnets eksistens. I disse tilfælde er det barnets eget ansvar at holde sig orienteret om farens dødsfald, bl.a. gennem Statstidende.

Det er derfor svært at anvende skifter som kilde til, hvad ens far måtte have haft af andre børn. Har man ikke haft kontakt til faren og dennes familie, og er der afholdt skifte, uden at man er blevet indkaldt til skifteretten, kan man efterfølgende anmode om genåbning af skiftet. Det kræver naturligvis, at man kan dokumentere, at den pågældende mand er ens far. Der er dog en forældelsesfrist på sådanne sager.

Er man således ikke blevet opført som arving til faren, kan man heller ikke få udleveret skifteretsattesten fra skifteretten. Skifteretsattesten ville ellers have oplyst, hvem der er arvinger i sagen. Dette er til forskel fra fx Sverige, hvor alle kan rekvirere oplysninger om, hvem der har fået arv efter en bestemt person.

Ældre skiftesager afleveres til Rigsarkivet, og dette sker typisk, når sagerne er mellem 10 og 15 år gamle. Hvis ens far derfor er død længere tilbage i tiden, skal man undersøge, om der er en skiftesag i Rigsarkivet. Er sagen mere end 75 år gammel, er der umiddelbart adgang til sagen.

Er skiftesagen nyere end 75 år fra dødsfaldet, kan man som arving søge om adgang til at få skiftesagen at se (hvis sagen er over 50 år gammel, kan man dog bestille sagen og få en straks godkendelse ved besøget på Rigsarkivet). Med en skiftesag vil man kunne se de arvinger, som skifteretten har lokaliseret i forbindelse med bobehandlingen.

Det skal dog bemærkes, at fra 1993 er de fleste afleverede skiftesager kasserede. Kun skiftesager for personer født den 1. i en måned er bevaret.

Københavns Byret

Sagsnummer SKS SKS-1146/
2017

9. juni 2017

Skifteretsattest om privat skifte

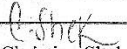
Det attesteres, at boet efter

Navn Peter	
Adresse Københavns Kommune 2, 9999	
Cpr. nummer 301239	Død den 18. april 2017

den 9. juni 2017 er overtaget til privat skifte af nedennævnte arving/arvinger

Navn og adresse
Lea
Dan

Det private skifte omfatter tillige boet efter tidligere afdøde ægtefælle

Navn Mazal	
Født den 21. oktober 1942	Død den 28. november 2003
Underskrift Christina Shek	

SK25A

Eksempel på skifteretsattest (efternavne slettet) med oplysninger om arvinger – her et privat skifte, hvor boet overdrages til arvingerne, der så selv står for fordeling af boet

Husk

Skifter er omfattet af arkivlovens bestemmelser om 75 års tilgængelighed, dog kun 50 år med en pro forma godkendelse ved fremmøde på arkivet.

Der kan [søges om adgang til skifter](#), der er yngre end 50 år, men fra 1993 er alene skifter for personer født den 1. i måneden bevaret.

Faderskabssager

Hvis ens far har fået børn født uden for ægteskab, er der en mulighed for, at der findes en faderskabssag på disse.

Det kunne derfor være interessant at finde denne (se kapitel 5 om faderskabssager). Hvis sagen er ældre end 75 år, vil man umiddelbart kunne få adgang til at se faderskabssagen.

Anderledes forholder det sig, hvis sagen er nyere end 75 år. Man skal således principielt søge om at få adgang, men selv om der er tale om ens far, vil man som hovedregel ikke få lov til at se sin fars (andre) faderskabssager, specielt ikke, hvis den pågældende halvsøskende er nulevende.

For København har man dog en mulighed for at undersøge eksistensen af sager, der er nyere end 75 år. Faderskabs- og alimentionssager i København hører under Overpræsidiat, og til disse sager er der navneregistre. Der er tale om søgemidler, hvor man ved at underskrive en erklæring kan få adgang til registrene, når de er 20 år gamle.

Der er tale om følgende registre:

Register	Indhold	Arkivskaber/arkivserie
AJ	Faderskab, fædre bor i København, til 1970	Overpræsidiat/AJ-register
FJ	Faderskab, børn født i København, til 1952	Overpræsidiat/FJ-register
BJ	Alimentation, til 1962	Overpræsidiat/BJ-register

3. 1927-30 ●

Navn: ANDERSEN, Ib Mogens

født: 12/2-1929 i København

i sag med: Astrid Käthe Marie Jeppesen

~~F.3928/51~~

F.1479/51

41-45 ●

46-50 ●

51-55 ●

56-60 ●

61-65 ●

66-70 ●

71-75 ●

A. 78:

Eksempel på kartotekskort fra generalkartoteket i Københavns Overpræsidium. Her kan vi konstatere, at der findes en FJ-sag 1479 fra 1951, hvor Ib Mogens Andersen angiveligt har fået et barn med Astrid Käthe Marie Jeppesen.

Desuden findes der et generalkartotek, der går på tværs af de forskellige typer af sager i Overpræsidiets. Det kan derfor være nemmere at starte med dette generalregister, der for mændenes vedkommende findes i følgende arkivserier:

- [Overpræsidiets, Generalkartotek mænd, 1927-1965](#)
- [Overpræsidiets, Generalkartotek mænd, 1966-1992](#)

Finder man sin fars navn i et af disse registre ved man, at der er en sag. Man vil ofte også kunne se modparten i sagen, der generelt set vil være den kvinde, som han har fået et barn med.

Oplysninger fra familien

I virkeligheden er den bedste kilde til information om halvsøskende farens familie og eventuelle bekendte. For mens de skriftlige kilder er ret begrænsede og svære at undersøge, er der næsten altid nogen i familien, der ved noget. Det kan godt være, at der ikke blev snakket så højt om børn født uden for ægteskabet (hvis dette er tilfældet), men der er næsten altid nogen, der kender noget til historien.

Man skal selvfølgelig være lidt forsigtig med denne tilgang, da det som tidligere nævnt er en privat sag at have børn. Men hvis man formulerer sig lidt generelt, kan man godt snakke med familien. Fx om de pågældende ved, om manden i sagen har noget familie.

Så det kan være en god ide at finde nogen, der har kendt ens far, og få en snak med dem – og om de eventuelt kender til andre børn, som ens far måtte have fået. Man kan forsøge at komme i kontakt med sådanne personer gennem lidt fjernere familie, gennem opslag eller fx gennem efterlysning på Facebook.

DNA

Også i denne situation kan DNA-analyser være til en hjælp. Det er ret sjældent, at man direkte finder en halvøskende, fordi denne også har taget en DNA-test – det er dog sket, at en person gennem sin DNA-test får at vide, at der er en halvøskende, og det må antages at ske oftere og oftere, efterhånden som flere tager en DNA-test. Desuden er der en vis sandsynlighed for, at den ukendte halvøskende også leder efter familie, og dermed øges chancerne for, at vedkommende har taget en test.

Finder man ikke en halvøskende direkte gennem DNA-testen, vil man måske kunne finde noget nulevende familie til ens far. Metoden er den samme som angivet i sidste kapitel, nemlig at finde ud af, hvordan man er forbundet med matches, som man kan påvise er på ens fars side.

Hvis ens far er afdød, er der et yderligere argument for at finde sine halvøskende og give sig til kende over for dem. De har nemlig (sandsynligvis) kendt faren og kan derfor fortælle mere om ham, end man ved i forvejen.

	Name	Match Date	Relationship Range	Shared Centimorgans	Longest Block
☐	 Eva 	11/30/2017	Half Siblings, Grandparent/ Grandchild, Aunt/ Niece	1,725	104
☐	 Birte 	12/01/2017	Half Siblings, Grandparent/ Grandchild, Aunt/ Niece	1,712	101
☐	 Helen 	12/01/2017	Half Siblings, Grandparent/ Grandchild, Aunt/ Niece	1,596	87

En lille overraskelse: Testeren fandt her ud af, at de tre piger var hendes halvøskende

Konklusioner

Det kan lyde mærkeligt, men at finde eventuelle halvsøskende er ikke så nemt, som man umiddelbart skulle tro. Selv om der i CPR-registeret måtte stå, hvilke børn en mand har, er disse oplysninger ifølge CPR-loven ikke tilgængelige. Der findes historier om personer, der er mødt op på Borgerservice og har fået informationer af denne type, men de ansatte overtræder i så fald loven og vil kunne straffes, så det er ikke tilrådeligt at forsøge den metode.

I virkeligheden vil det være bedst at opsøge sin far eller hans familie, hvis han er afdød. Det kan godt kræve nogen overvindelse at gøre dette, særligt hvis man på grund af omstændighederne ikke ønsker kontakt til sin far. Det er dog alligevel den bedste metode, og det kan også være, at man kan finde bekendte, arbejdskolleger, naboer m.v., der kan fortælle noget om ens fars familie.

Ved man ikke, hvem ens far er, skal man måske starte med at finde ud af dette (se forrige kapitel), og det vil i sig selv med nogen sandsynlighed sætte en på sporet af andre børn, han måtte have fået. Og ellers kan man anvende DNA-test til at forsøge at finde frem til personer i ens fars familie, der måske kan vide noget om ham.